Ministerstwo Zdrowia

Departament
Zdrowia Publicznego

ZPP.055.38.2026.MG
Warszawa, 12 listopada 2026

[redacted]

Szanowny Panie,

w odpowiedzi na petycję dotyczącą zmian w systemie leczenia uzależnień, w tym wygaszenia dotychczasowej ścieżki kształcenia i certyfikowania instruktorów terapii uzależnień, Departament Zdrowia Publicznego przedstawia poniższe wyjaśnienia.

Na wstępie należy rozróżnić zakończenie funkcjonowania dotychczasowego systemu kształcenia i certyfikacji instruktorów terapii uzależnień od dalszego funkcjonowania zawodu instruktora terapii uzależnień. Zmiany dotyczące dotychczasowego procesu certyfikacji specjalistów psychoterapii uzależnień oraz instruktorów terapii uzależnień, prowadzonego wcześniej przez PARPA i KBPN, wynikały ze zmian legislacyjnych wprowadzonych ustawą z dnia 17 grudnia 2021 r. o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw. Celem tych zmian było ujednolicenie oraz podniesienie standardów kształcenia osób prowadzących psychoterapię uzależnień. Jednocześnie zawód instruktora terapii uzależnień został objęty ustawą z dnia 17 sierpnia 2023 r. o niektórych zawodach medycznych. Osoby posiadające certyfikat instruktora wydany przez PARPA, KBPN lub KCPU mogą, po spełnieniu warunków określonych w ustawie, uzyskać wpis do Centralnego Rejestru Osób Uprawnionych do Wykonywania Zawodu Medycznego. Ustawodawca określił również obowiązek ustawicznego rozwoju zawodowego osób wykonujących ten zawód, natomiast szczegółowy zakres czynności zawodowych instruktora terapii uzależnień został określony w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 22 kwietnia 2025 r. w sprawie szczegółowego wykazu czynności zawodowych osób wykonujących niektóre zawody medyczne.

Należy wskazać, że Ministerstwo Zdrowia dostrzega znaczenie osób zdrowiejących oraz środowisk samopomocowych w systemie pomocy osobom z uzależnieniami. Jednocześnie należy rozróżnić doświadczenie zdrowienia od kwalifikacji zawodowych instruktora terapii

telefon: +48 22 250 01 46
adres email: kancelaria@mz.gov.pl
www.gov.pl/zdrowie

ul. Miodowa 15
00-952 Warszawa

uzależnień. Dotychczasowy system kształcenia instruktorów nie był systemem typu „peer support". Posiadanie własnego doświadczenia uzależnienia i zdrowienia nie stanowiło warunku uzyskania certyfikatu. Kwalifikację instruktora mogły uzyskać zarówno osoby posiadające takie doświadczenie, jak i osoby go nieposiadające, o ile spełniły wymagania szkoleniowe i egzaminacyjne. Jednocześnie należy podkreślić znaczenie ruchów samopomocowych, w szczególności AA, Al-Anon, DDA i NA, oraz ich wieloletnią współpracę z systemem leczenia uzależnień. Departament zaznacza, że osobiste doświadczenie zdrowienia oraz kompetencje niezbędne do prowadzenia specjalistycznej psychoterapii stanowią dwa odrębne zagadnienia.

Odnosząc się do postulatu utworzenia certyfikowanej ścieżki „doradcy zdrowienia" lub pracownika wsparcia rówieśniczego, należy wskazać, że dotychczasowy zawód instruktora terapii uzależnień nie odpowiadał modelowi „peer support" funkcjonującemu w części innych państw. Wprowadzenie takiej funkcji wymagałoby określenia m.in. zakresu zadań i kompetencji, wymaganych kwalifikacji, sposobu kształcenia i superwizji, zasad odpowiedzialności zawodowej oraz miejsca tej funkcji w systemie udzielania świadczeń.

W odniesieniu do podniesionych w petycji kwestii dotyczących możliwych konfliktów interesów należy wskazać, że w systemie certyfikacji prowadzonym przez KBPN, a następnie KCPU, funkcjonowały standardy służące ograniczeniu możliwości wystąpienia konfliktów interesów na etapie opiniowania wniosków akredytacyjnych, superwizji, staży klinicznych oraz powoływania komisji egzaminacyjnych. W obecnych procedurach dotyczących oceny kwalifikacji oraz wpisu na listę osób prowadzących superwizję przewidziano obowiązek ujawnienia okoliczności mogących wpływać na bezstronność, a także obowiązek wyłączenia osoby, której takie okoliczności dotyczą.

Należy również podkreślić, że kwestia przyszłego miejsca w systemie osób wykonujących zadania odpowiadające kompetencjom instruktorów terapii uzależnień pozostaje przedmiotem dalszych prac. Zarządzeniem nr 17/2026 z dnia 24 lutego 2026 r. Dyrektor KCPU powołał Zespół Ekspertów do spraw konsultacji projektu ustawy o organizacji lecznictwa uzależnień. Przedmiot prowadzonych prac obejmuje również projektowane rozwiązania dotyczące osób wykonujących zadania odpowiadające zadaniom dotychczas realizowanym przez instruktorów terapii uzależnień.

Równolegle dla certyfikowanych instruktorów posiadających wykształcenie wyższe opracowano program specjalizacji uzupełniającej w dziedzinie psychoterapii uzależnień, zatwierdzony przez Ministra Zdrowia w dniu 10 kwietnia 2024 r. W jednostkach akredytowanych w ramach tego programu kształci się obecnie kilku certyfikowanych instruktorów. W 2025 r. opracowano również program kursu doskonalącego dla instruktorów terapii uzależnień.

Ministerstwo Zdrowia traktuje przedstawione w petycji postulaty i argumenty jako głos w dyskusji nad dalszym kształtowaniem systemu leczenia uzależnień.

telefon: +48 22 250 01 46
adres email: kancelaria@mz.gov.pl
www.gov.pl/zdrowie

ul. Miodowa 15
00-952 Warszawa

Postulat utworzenia odrębnej, odpowiednio przygotowanej i nadzorowanej ścieżki wsparcia wykorzystującej doświadczenie zdrowienia może być analizowany w ramach dalszych prac systemowych. Ewentualne wprowadzenie takiego rozwiązania powinno jednak wiązać się z wyraźnym określeniem zakresu kompetencji, zasad kształcenia, odpowiedzialności, nadzoru oraz relacji tej funkcji do świadczeń zdrowotnych i profesjonalnej psychoterapii uzależnień.

Jednocześnie na obecnym etapie nie ma podstaw do zadeklarowania przeprowadzenia postulowanej w petycji niezależnej ewaluacji reformy, reprezentatywnego badania pacjentów i osób zdrowiejących ani kompleksowej analizy wszystkich powiązań zawodowych i ekonomicznych w systemie szkolenia, staży i superwizji. Postulaty te mogą natomiast stanowić materiał do wykorzystania przy projektowaniu i ocenie przyszłych rozwiązań w zakresie organizacji leczenia uzależnień.

Kwestia zwiększenia udziału pacjentów, osób zdrowiejących, przedstawicieli środowisk samopomocowych oraz innych interesariuszy w pracach dotyczących przyszłego modelu leczenia uzależnień może być rozważana w toku dalszych prac koncepcyjnych i legislacyjnych, z uwzględnieniem właściwego zakresu kompetencji poszczególnych podmiotów.

W zakresie postulatu upublicznienia dokumentacji dotyczącej reformy należy wskazać, że dostęp do dokumentów pozostających w posiadaniu organów administracji publicznej podlega zasadom wynikającym z przepisów o dostępie do informacji publicznej, z uwzględnieniem ograniczeń wynikających z przepisów szczególnych.

Podsumowując, dotychczasowe zmiany nie oznaczają zakwestionowania znaczenia instruktorów terapii uzależnień ani osób z doświadczeniem zdrowienia. Reforma kształcenia psychoterapeutów uzależnień zmierzała do ujednolicenia oraz podniesienia standardów kwalifikacji osób prowadzących specjalistyczną psychoterapię, natomiast kwestia przyszłego modelu przygotowania osób wykonujących zadania odpowiadające dotychczasowym zadaniom instruktorów pozostaje przedmiotem dalszych prac systemowych.

Z wyrazami szacunku

Kuba Sękowski
Zastępca Dyrektora
/dokument podpisany elektronicznie/

telefon: +48 22 250 01 46
adres email: kancelaria@mz.gov.pl
www.gov.pl/zdrowie

ul. Miodowa 15
00-952 Warszawa